

คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต
ภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Creative leadership characteristics of secondary
school administrators affecting to the effectiveness
of northern secondary schools under the office of
the basic education commission

จิตรวี ชื่อสัตย์^{1*} สันติ บูรณะชาติ¹ โสภา อำนวยรัตน์¹ และ น้ำฝน กันมา¹

Jitrawee Suesut^{1*}, Santi Buranachart¹, Sopa Umnueyrat¹ and Namfon Gunma¹

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

¹ Department of Educational Administration, School of Education, University of Phayao, Phayao province 56000

*Corresponding author e-mail: palmmymkrumath@gmail.com

Received: March 9, 2020; Revised: May 2, 2020; Accepted: August 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เขตภาคเหนือ) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 299 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน จากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย (X_6) ด้านการมีแรงจูงใจ (X_3) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (X_5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_2) ด้านการมีจินตนาการ (X_4) และด้านความคิดยืดหยุ่น (X_1)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Abstract

This research aimed to 1) study opinions characteristics of creative leadership of secondary school administrators. 2) study the level of school effectiveness from the creative leadership characteristics of the secondary school administrators and 3) study creative leadership characteristics of secondary school administrators affecting the effectiveness of secondary schools. The samples used in the research were 299 secondary school administrators under the office of the basic education commission (northern region) in the academic year 2019. The instruments used for the data collecting was the questionnaire with rating scale. The research statistics were arithmetic percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The research found that : 1) The opinion about the characteristics of creative leadership of the secondary school administrators were at a high level. 2) The school effectiveness level from the creative leadership characteristics of the school administrators were at a high level. 3) The creative leadership characteristics of the secondary school administrators affecting the effectiveness of the secondary schools were : operations to the goal (X_6), motivation (X_3), problem-solving ability (X_5), vision (X_2), imagination (X_4) and flexible thinking (X_1).

Keywords: Creative Leadership, Effectiveness of secondary schools

บทนำ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคตของทุก ๆ องค์การเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ซึ่งการนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จได้นั้น จึงต้องมีการแก้ไขปัญหาที่จะเข้ามากระทบหรือเป็นการมองหาโอกาสที่องค์การจะได้รับเพื่อสร้างความเป็นผู้นำขององค์การเอาไว้ล่วงหน้าต้องอาศัยความสร้างสรรค์เพื่อผลักดันให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ (จักรกฤษณ์ โปธาพล, 2556) รวมทั้งกิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555, หน้า 10) กล่าวว่า สังคมปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตเห็นชัดว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด คือ การแข่งขันที่เกิดขึ้นในสถานการณ์สภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและไร้ทิศทาง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นสิ่งที่สร้างความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันให้สามารถแข่งขันและได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการเตรียมสมาชิกขององค์การเพื่อให้สามารถรับมือและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของทิศทางการพัฒนาสังคม พันธกิจใหม่ และความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะช่วยผลักดันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ (พิชาย รัตนดิลล กณ ภูเก็ต ,2555)

จากผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารยังขาดความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษา วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การมีวิจระณญาณ การประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา ชุมชน สังคม ท้องถิ่น ผู้ปกครอง การใช้ทรัพยากรในการพัฒนาสถานศึกษา รวมทั้งภาวะผู้นำอย่างสร้างสรรค์ทำให้คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สถานศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556) ตลอดจนนโยบายด้านการจัดการศึกษายังขาดความชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การใช้งบประมาณในการบริหารจัดการสถานศึกษายังมีข้อจำกัดตามกฎระเบียบ ข้อกฎหมายที่กระทรวงการคลังกำหนดขึ้น ตลอดจนความพร้อมขององค์การในการจัดการ ซึ่งภาครัฐเร่งรัดพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ให้โรงเรียนมัศึกษามีศักยภาพในการบริหารและจัดการและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

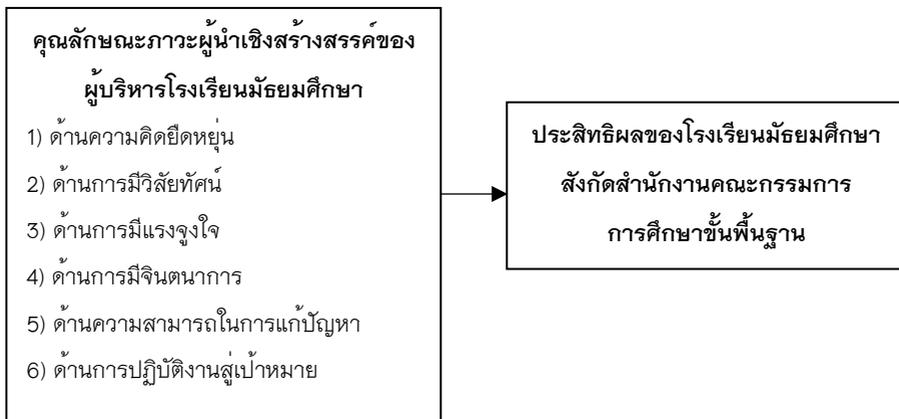
ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั่วประเทศ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการ ประสานงานกับบุคลากรและทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของสังคม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจาก เป็นผู้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550, ชีระ รุญเจริญ, 2555, กาญจนา ศิลา, 2556, ทวีภรณ์ วรชิน, 2559) จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปกำหนดเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถพัฒนาการบริหารของสถานศึกษาให้เกิดความเข้มแข็ง พัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เขตภาคเหนือ) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,192 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน (เขตภาคเหนือ) ปีการศึกษา 2562 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) อาศัยหลักเกณฑ์ของ Yamane (1973, p.125) โดยใช้สูตรเมื่อกำหนดความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 299 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยในขั้นตอนแรกใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน และใช้การสุ่มเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วนในแต่ละขนาดของโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ขนาดโรงเรียน ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ด้าน คือ 1) ด้านความคิดยืดหยุ่น 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 3) ด้านการมีแรงจูงใจ 4) ด้านการมีจินตนาการ 5) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และ 6) ด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวมทั้งหมดจำนวน 62 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยประสิทธิผล 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวมทั้งหมดจำนวน 41 ข้อ

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 7 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เขตภาคเหนือ) ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.2.2 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาลัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์และแบบออนไลน์ (Google Form) จำนวน 299 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน มาจากทางไปรษณีย์และแบบออนไลน์ (Google Form) จำนวน 299 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่เพื่อหาร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้โปรแกรมการคำนวณทางสถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	n = 299		ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
		\bar{x}	S.D.		
1	ด้านความคิดยืดหยุ่น (x_1)	4.10	0.64	มาก	6
2	ด้านการมีวิสัยทัศน์ (x_2)	4.52	0.47	มากที่สุด	3
3	ด้านการมีแรงจูงใจ (x_3)	4.56	0.41	มากที่สุด	2
4	ด้านการมีจินตนาการ (x_4)	4.48	0.49	มาก	4
5	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (x_5)	4.30	0.51	มาก	5
6	ด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย (x_6)	4.60	0.49	มากที่สุด	1
	รวม	4.46	0.37	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยนั้นมีจำนวน 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย ($\bar{x} = 4.60$) รองลงมา คือ ด้านการมีแรงจูงใจ ($\bar{x} = 4.56$) และด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.52$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดยืดหยุ่น ($\bar{x} = 4.10$)

2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านที่	ประสิทธิผลของโรงเรียน จากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	n = 299		ระดับ ประสิทธิผล	อันดับ
		\bar{x}	S.D.		
1	ด้านคุณภาพผู้เรียน (Y_1)	4.59	0.49	มากที่สุด	1
2	ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (Y_2)	4.28	0.58	มาก	3
3	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_3)	4.51	0.56	มากที่สุด	2
รวม		4.45	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณาประสิทธิผลของโรงเรียนรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยนั้นมีจำนวน 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 4.59$) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.51$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{x} = 4.28$)

3. คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Pearson Product Moment Correlations Coefficient)

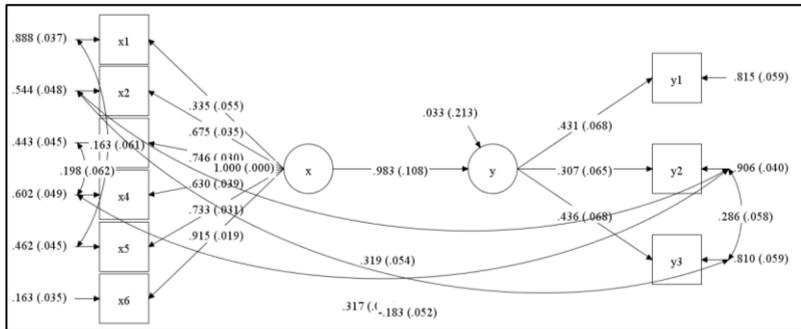
ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X _{tot}
X ₁		0.185**	0.288**	0.240**	0.346**	0.299**	0.504**
X ₂			0.493**	0.401**	0.507**	0.617**	0.750**
X ₃				0.573**	0.540**	0.681**	0.784**
X ₄					0.497**	0.577**	0.719**
X ₅						0.674**	0.804**
X ₆							0.882**
Y ₁	0.140*	0.311**	0.359**	0.216**	0.295**	0.376**	0.385**
Y ₂	0.040	0.427**	0.253**	0.025	0.154**	0.292**	0.286**
Y ₃	0.143*	0.504**	0.380**	0.175**	0.231**	0.408**	0.427**
Y ₄	0.140*	0.311**	0.359**	0.216**	0.295**	0.376**	0.385**
Y _{tot}	0.144*	0.584**	0.456**	0.182**	0.311**	0.497**	0.506**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลความสัมพันธ์ของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก (r_{xy} = 0.506) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน (X_{tot}) กับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน

ผลการวิเคราะห์โมเดลคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 $\chi^2 = 31.004$, df = 20, p - value = 0.0551, CFI = 0.988, RMSEA = 0.043, TLI = 0.979, SRMR = 0.030

จากภาพค่าไคสแควร์ (χ^2) มีค่า 31.004 ที่ $\chi^2 = 31.004$, df = 20, p - value = 0.0551, CFI = 0.988, RMSEA = 0.043, TLI = 0.979, SRMR = 0.030 แสดงว่า โมเดลคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ค่าสถิติทดสอบที (t – value) และค่าความเที่ยง (R-square) ของโมเดลการวัดคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	Factor Loading	Standard Error	t – value	R Square
คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา				
ด้านความคิดยืดหยุ่น (X ₁)	0.335	0.055	6.085*	0.112
ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X ₂)	0.675	0.035	19.097*	0.456
ด้านการมีแรงจูงใจ (X ₃)	0.746	0.030	24.613*	0.557
ด้านการมีจินตนาการ (X ₄)	0.630	0.039	16.131*	0.398
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (X ₅)	0.733	0.031	23.665*	0.538
ด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย (X ₆)	0.915	0.019	47.901*	0.837
ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ด้านคุณภาพผู้เรียน (Y ₁)	0.431	0.068	6.318*	0.185
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (Y ₂)	0.307	0.065	4.722*	0.094
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y ₃)	0.436	0.068	6.429*	0.190

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตัวชี้วัดของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าระหว่าง 0.335 ถึง 0.915 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกค่า และตัวชี้วัดของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.094 ถึง 0.837 เมื่อพิจารณาจากแผนภาพโมเดลพบว่า โมเดลคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะดั้งเดิม ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า โมเดลคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความตรงเชิงโครงสร้าง

ตารางที่ 5 ค่าอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และอิทธิพลรวม (Total Effect) ของคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (Y)		
	DE.	IE.	TE.
	คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	0.983*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า พบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีอิทธิพลรวม (Total Effect) และอิทธิพลทางตรง (Direct effect) ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเป็นอิทธิพลทางบวกมีขนาด 0.983 และไม่มีอิทธิพลทางอ้อม

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปผลและอภิปรายการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและกระแสแห่งโลกาภิวัตน์เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อการบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ โฟฟูร์ย ลินลาร์ตัน (2553) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบกระบวนการ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศิลา (2556) ซึ่งได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก ในขณะที่เดียวกันวัดณา ปะกิดา (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนจากคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้มองเห็นถึงประสิทธิผลของสถานศึกษาจะพัฒนาให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นได้นั้น ตัวผู้นำต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาของจันทนา แสนสุข (2557) ที่ได้กล่าวว่า ผู้นำเปรียบเสมือนหัวรถจักรที่จะนำพาขบวนรถไฟไปสู่จุดหมาย ผู้นำที่ดีจะต้องมีศักยภาพในการบริหารงานไปสู่ประสิทธิผลขององค์กร ความสามารถด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงส่งผลให้ประสิทธิผลขององค์การอยู่ในระดับสูง รวมทั้งสอดคล้องงานวิจัยของฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมาย ด้านการมีแรงจูงใจ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ และด้านความคิดยืดหยุ่นสามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการปฏิบัติงานสู่เป้าหมายส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง บุคลากร และโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนยังมีความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน และมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุผลตามหลักสูตรของสถานศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน พร้อมต่อการบริหารจัดการงานที่

ท้าทาย ย่อมส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carlson (1997) ที่ศึกษา การจัดการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยผ่านการตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ จะมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ตั้งเป้าหมายเชิงสร้างสรรค์และการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากกระบวนการตั้งเป้าหมายนี้เองสามารถทำให้นักบริหารลุ่เป้าหมายได้เป็นอย่างดีรวมทั้งงานวิจัยของ วรชัย ภิรมย์ (2559) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูง ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในสถานศึกษา คือ ผู้นำที่ต้องสร้างความรับผิดชอบ สร้างความตระหนักจิตวิญญาณและจรรยาบรรณของวิชาชีพให้เกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งในยุคปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ จำเป็นต้องสร้างพันธกิจร่วมกัน และมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ และหากผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นผลงานก็ย่อมจะส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษานอกจากนี้ ยังสอดคล้องการวิจัยของโคภิตา คล้ายหนองสรวง (2558) ที่ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงาน เพื่อให้การทำงานดำเนินไปในทิศทางเดียวกันสู่เป้าหมายที่ร่วมกันตั้งไว้ ทำให้ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 58.10

3.2 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการมีแรงจูงใจส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนย่อมส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรักศรัทธาและตระหนักในการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้ได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคมรวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมและสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และสร้างแรงบันดาลใจในการดึงศักยภาพหรือความสามารถของตัวออกมา ผ่านการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนางานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และบรรลุเป้าหมายของงานที่ตั้งไว้ที่ย่อมส่งผลดีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรชัย ภิรมย์ (2559) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูง ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะแรงจูงใจของครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานบนพื้นที่สูง มีความสำคัญต่อการทำงานของบุคลากรเป็นอย่างมาก เพราะการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีความขาดแคลนและยากลำบาก การสร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะกระตุ้นให้เกิดแรงขับต่อความมุ่งมั่นในการทำงานอันจะส่งผลให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงแนวคิดของภารตี อนันต์นารี (2557, หน้า 112) ที่ว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลในองค์กรร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มศักยภาพ เกิดความพึงพอใจ เกิดความผูกพันต่อองค์กร ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการจูงใจเพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีการตื่นตัว (Arousal) เกิดความคาดหวัง (Expectancy) เพื่อผลักดันให้แสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอย่างมีทิศทางเดียวกันเพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจาก ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ สามารถทำงานได้ดีในทุกสถานการณ์ทั้งที่ปัญหาขณะปฏิบัติงาน และมีความเชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขได้ เข้าใจความขัดแย้งที่มักเกิดขึ้นกับภารกิจของโรงเรียน มองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยและจะนำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Mott (1972) ที่กล่าวว่า การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด พิจารณาได้จากความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน รวมทั้งแนวคิดของรุ่งศักดิ์ ธิวชาญ (2559) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ผู้บริหารจึงควรมีความเข้าใจในความสำคัญของกระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจและมีหลักการและเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจจึงเป็นสมรรถนะหลักของผู้บริหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การตัดสินใจของผู้บริหาร ทักษะและความเข้าใจเรื่องกระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ตลอดจนความสามารถในการนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญประการหนึ่ง อันนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารที่มีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่เฉียบคมและมองปัญหาและผลกระทบอย่างรอบด้าน ย่อมจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมั่นคง

3.4 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนย่อมมีวิธีการและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการบริหารสถานศึกษาที่มีความชัดเจน แสดงออกถึงภาพในอนาคตที่เป็นไปได้ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเป้าหมายของสถานศึกษา ดังงานวิจัยของ วรชัย ภิรมย์ (2559) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยการบริหารเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารจะต้องมีการวางแผน กำหนดนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีการกำหนด บทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน มีการคัดเลือกบุคลากรในการทำงานโดยอาศัยความรู้ ความสามารถและความพึงพอใจเป็นหลัก เพื่อให้การดำเนินงานในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งผลงานของนพรินทร์ สุบินรัตน์ และคณะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r=.695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้เกสร ชันธะบุรณ์ และคณะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการมีจินตนาการ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจาก การเป็นผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ช่างคิด ช่างฝัน คิดนอกกรอบ บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์ มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด และมีความสุขกับการทำงานและมีพลังในการทำงานสูง มีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในการทำงานบนพื้นฐานความเรียบง่าย รวมทั้งไม่เน้นระเบียบแบบแผน สามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานที่สบายผ่อนคลายเป็นกันเอง ที่จะส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน เกิดความคิดใหม่ ทั้งยังส่งเสริมและกระตุ้นการใช้

ปัญญาโดยให้บุคลากรในโรงเรียนสร้างแนวคิดวิธีการใหม่ๆ และมีความเต็มใจสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพเกินเป้าหมายเพื่อการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปฏิบัติจนเห็นผลเชิงประจักษ์ ช่วยพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล เจริญพรสกุล และคณะ (2559) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีนโยบายชัดเจน เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิชาชีพครูที่ดี มีความรู้ ทักษะและเทคนิควิธีการทางบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ ทักษะในการบริหารเชิงธุรกิจที่ดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความศรัทธาในอาชีพ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Sammons Hillman and Mortimore (1985) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) การสร้างความคาดหวังให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แม้ว่าโรงเรียนนั้นจะอยู่ในถิ่นที่นักเรียนมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ 2) มีการออกแบบหลักสูตรที่ดี 3) มีการออกแบบโปรแกรมการเรียนการสอนที่ดี 4) มีการนิยามเป้าหมายวัตถุประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการอย่างชัดเจน 5) ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของนักเรียนสูงสุด 6) เน้นเรื่องการอ่านกับทักษะทางคณิตศาสตร์ 7) มีโปรแกรมการพัฒนาที่งานที่ดี 8) เน้นการจัดระเบียบทั้งในห้องเรียนและโรงเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอน 9) มีวิธีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 10) มีการส่งเสริมและให้รางวัลแก่ครูและนักเรียน และ 11) เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารของนักเรียน

3.6 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความคิดยืดหยุ่น ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง รวมทั้งปัญหาหรือสถานะที่สถานศึกษาเผชิญอยู่ทั้งยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง มีความอ่อนไหวต่อการรับรู้และแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบที่เป็นแนวคิดหรือแนวทางในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สอดคล้องกับธเนศ ชำเกิด (2563) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่จำเป็นและสำคัญมากสำหรับผู้บริหารสมัยใหม่ในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์กรให้เหมาะสม สอดคล้องกับสังคมเหตุการณ์ สถานการณ์ และบุคคล คือความสามารถในการปรับตัว และ มีความยืดหยุ่น อันเป็นสมรรถนะที่หากผู้บริหารขาดเสียแล้ว อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย กระบวนการบริหาร การเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและการตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง

งานวิจัยของศศิธรดา แพ่งไทย (2559) ที่ได้ศึกษา รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยม ปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาการที่งานให้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้พัฒนากระบวนการที่คนใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กร ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ๆ รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ดังนั้น หากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ย่อมเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิผล โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเชิงประจักษ์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ อำนวยรัตน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ

มาโดยตลอด รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ ประจัญบาน รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติ สุตา ศรีสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวลัย อุ๋นกอง ดร.ศิริพันธ์ ขวัญอ่อน นายมนต์ชัย ปาณธูป ดร.ธวัช ชุ่มชอบ และว่าที่ร้อยโท ดร.ทวีป วงศ์ชาติกุล ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย จึงทำให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อบุพการี และกัลยาณมิตรอันเป็นที่รักยิ่งที่ คอยให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาเป็นกำลังใจ และอยู่เคียงข้างมาโดยตลอด

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ศิลา. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน**

สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎี บัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ**

ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550, มีนาคม). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพ**

และประสิทธิผลขององค์กร. สืบค้นจาก <http://www.ifd.or.th>

เกสร ชันธะบุรณ์, สุเทพ เมยไธสง, กุศล ศรีสาร. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิง**

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2. **วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์**, 4(1), 8-18.

จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2556). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา**

บัณฑิตศึกษาศาขการการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.

จันทนา แสนสุข. (2557). **ปัจจัยที่เป็นเหตุและผลของความสามารถภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ**

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. **วารสารสมาคมนักวิจัย**, 19(1), 34-46.

ทวีภรณ์ วรชิน. (2559). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร**

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1** (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศ ขำเกิด. (2563). **ผู้บริหารสมัยใหม่ต้องสามารถ “ปรับตัวและยืดหยุ่น”**. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/26179>
- ธีระ รุญเจริญ. (2555). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูกรอบสอง และประเมินภายนอกรอบสาม** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นพรินทร์ สุบินรัตน์, พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19**. *อินทนิลทักษิณสาร*, 13 (พิเศษ), 67–82.
- นฤมล เจริญพรสกุล, ซอเพชร เบ้าเงิน, สมบัติ คชสิทธิ์. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2555). **องค์การและการบริหารจัดการ**. นนทบุรี: ริงค์ บีชอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2553). **ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิดภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. มนตรี: ชลบุรี.
- รุ่งศักดิ์ วิชาญชัย. (2559). **ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ สมรรถนะหลักของผู้นำในทุกยุคทุกสมัย**. สืบค้นจาก <http://www.training.mut.ac.th/startup/downloadFile/000148>
- วรชัย ภิรมย์. (2559). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย** (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). **รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต)**, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- โคภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)**, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)**, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551**. สืบค้นจาก www.onec.go.th/onec_administrator/uploaded/Category/Laws/Act/acteng/01/0101-k-510331.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานการวิจัย แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Carlson, H.C. (1997). *The Process of Decision-Making under School-Based Management : A Comparison of the Administrative Control and Professional Control Models. Dissertation Abstracts International*, 59(06), A-1844.
- Mott, P.E. (1972). *The Characteristic of Effective Organization*. New York: Harper and Row.
- Sammonds, P., Hillman, J.Mortimore and P. (1995). *Key Characteristics of effectiveness schools a review of school effectiveness research*. London: OFSTED, 1995, 115.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis (3rd ed)*. New York: Harper and Row.